

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba de Jos.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar
MARIAN SASU.

Abonament:

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
150 lei pentru comitele școlare și parțic. 150 lei.
Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Alud.

Insertiuni și reclame

se publică după tarife — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Anunțurile nu se împotăzesc.

Un număr 3 lei.

Trebuie să ne plângem

publice contra unor domni învățători de ai noștri, cari nu prea țin seamă de preciziunea executării diferitelor ordine, date de către Revizoratul nostru școlar. Sunt adesea o seamă dintre dânșii, cari execută ordinele Revizoratului cu întâzieri mai mici sau mai mari, dar nici odată la termenul fixat. Avem și cazuri de acele de unde nici când n'am primit răspunsul dorit, dacă noi nu l'am cere încontinuu.

Câte neajunsuri nu rezultă din acest fel de executare al ordinilor! Și e vorbă aci de ordine la cari se cere răspuns în termen fix. Odată răspunsurile întârziate ele trebuiesc încontinuu reclamate de către Revizorat până se primesc toate. Reclamațiile aceste pretind muncă și timp, care ar fi putut fi întrebuințat în altă direcție de către personalul și așa redus al Revizoratului nostru școlar.

Cel mai mare rău rezultă însă în faptul că Revizoratul școlar, neprimind la timp răspunsurile cerute dela școale, nu poate satisface la timp ordinilor mai înalte. Din pricinile aceste apoi se produc sguduiri și încurcături mari în mersul administrației școlare. Aceste toate la rândul lor au influință păgubitoare asupra instituției

ca atare. Unde mai răsună, că pentru aceste întârzieri pătulate de neglijență allora, Revizoratul Școlar se înfuriță în fața organelor superioare; ba adeseori încassează dela aceste reproșuri, advestismente și alte lucruri de acest fel.

De aceea n' avem destule cuvinte prin cari se atragem serios atenția tuturor acestor domni învățători, ca pe viitor să se obișnuiască a răspunde *prompt* la ordinele, ce le vin dela Revizorat sau alte autorități.

Amânarea de pe o zi pe alta n' are ce căuta în activitatea profesională și privată a învățătorului. El trebuie să fie punctual în toate. Să nu uite învățătorul, că exactitatea este una dintre cele mai caracteristice trăsături ale omului cult, cu voință tare și caracter integru. Apoi cum va putea să dădă învățătorul în inimile elevilor săi această însușire frumoasă dacă el însuși nu dă exemplul în privința aceasta.

Să arătăm deci cu toții mai multă punctualitate în îndeplinirea datoriilor noastre. Ce câștigăm dacă amânăm un lucru, pe care și așa trebuie să-l facem? Nimic! În urmărire să facem fiecare lucru la timpul său și vom avea nu numai mulțumire sufletească, că ne-am făcut *prompt* datoria, dar vom încungiura și multele neplăceri și pagube provenite din neexecutarea la timp a ordinilor primite.

Să numai aștepta deci nimenea atâtea reclamații din partea Revizoratului la executarea ordinilor, ce așteaptă răspuns în scris. Sfătuim părințește pe domnii învățători, ca să nu amâne mai ales niciodată lucrurile până acolo, încât Revizoratul să fie silit să ia față de dânsii măsuri mai severe ca rețineri de chitanțe, amende în bani etc. Revizoratul nostru școlar a dovedit, că știe să aplice și aceste sancțiuni, fără excepție, față de toți aceia, cari nu știu sau nu voiesc să observe punctualitatea în îndeplinirea datoriilor. *Cei ce au urechi de auzit, să audă, și să înțeleagă!*

Marian Sasu.

Lecție practică de aritmetică.

Împărțirea numărului 5.

I. Pregătirea.

1. *Apercepțiunea.* Examinarea lui 5, prin răspunsuri fără întrerupere.

a) *Adunările cari dau pe 5.* Spuneți pe rând adunările dela 1, cari dau pe 5! ($1+4=5$; $2+3=5$; $3+2=5$; $4+1=5$; $5+0=5$; sau invers: $5+0=5$; $4+1=5$; $3+2=5$; $2+3=5$; $1+4=5$; $0+5=5$).

Din ce numere e făcut dar 5? ($5=2+4$; $5=2+3$; $5=3+2$; $5=4+1$; $5=5+0$; sau întors: $5=5+0$; $5=4+1$; $5=3+2$; $5=1+4$; $5=0+5$).

b) *Adunări combinate cu înmulțiri.* Puneți (adunați) numărul 1, lângă 1—5, și spuneți de câteori 1 fac acestea numere? ($1+1=2$, de $2 \times 1=2$; $2+1=3$, de $3 \times 1=3$; $3+1=4$, de $4 \times 1=4$; $4+1=5$, de $5 \times 1=5$. Apoi: $2+0=2$, de $1 \times 2=2$; $2+2=4$, de $2 \times 2=4$; $3+0=3$, de $1 \times 3=3$; $4+0=4$, de $1 \times 4=4$; și $5+0=5$, de $1 \times 5=5$).

c) *Scăderile din 5.* Scădeți (luați) din 5, pe rând, numerele dela 1—5! ($5-1=4$; $5-2=3$; $5-3=2$; $5-4=1$; $5-5=0$, sau invers: $5-5=0$; $5-4=1$; $5-3=2$; $5-2=3$; $5-1=4$; $5-0=5$).

d) *Scăderi combinate cu înmulțiri.* Scădeți din 5—1, tot câte 1 și spuneți de câteori 1 fac aceste numere? ($5-1=4$, de $4 \times 1=4$; $4-1=3$, de $3 \times 1=3$; $3-1=2$, de $2 \times 1=2$; $2-1=1$, de $1 \times 1=1$).

e) *Împărțirile numărului 4.* Câte ziserăm că fac 4 împărțit la 2? Dar 4 împărțit la? De câteori se găsește (se cuprind) în 4, numerele dele 1—4 și pentru ce?

(În 4 se găsește (:)) 1 de 4 ori (:)) pentru că de $4 \times 1=4$

„ 4 „ „ 2 „ 2 „ „ „ „ $2 \times 2=4$

„ 4 „ „ 3 „ 1 „ „ „ „ $1 \times 3=3+1=4$

„ 4 „ „ 4 „ 1 „ „ „ „ $1 \times 4=4+0=4$

2. *Anunțarea.* Ce număr urmează după 4? Fiți atenți, azi vom învăța împărțirea lui 5! Ce vom învăța?

II. Predarea.

1. *Concretizarea.* Un grup de 5 bile se dau la o parte. Numărați, câte bile sunt aici! (... 5 bile). Să ia acum N., deoparte, tot câte o bilă, tot câte o bilă și să spună de câteori se găsește o bilă în aceste 5 bile? Ceilalți spun și ei încet: Iau odată o bilă, iau de 2 ori câte o bilă (... iau de 5 ori câte o bilă). Câte bile au mai rămas? (... nimic). Numără-le N. încă odată și spune decâteori se găsește o bilă în 5 bile? (... odată, de douăori ... de 5 ori).

b) Câte bile ați numărat întâi și întâi? (... 5 b.). Pe urmă câte părți de câte o bilă am făcut din 5 bile? (... 5 părți). De câteori ați găsit tot câte o bilă, tot câte o bilă, în 5 bile? (... 5 ori).

c) Așa dar, 5 bile împărțite în 5 părți, câte bile vin pe o parte? (... 1 b.). A cătea parte e o bilă din 5 bile? (... 5-a parte).

Exemplul al 2-lea, prin ridicări de degete:

a) Numărați câte deget aveți la mâna stângă? (... 5 deg.). Să ridice N., pe rând, tot câte 1 deget, tot câte un deget și să spună de câteori se găsește 1 deget în 5 degete? (Ceilalți spun și ei încet, în cor: Ridic odată 1 deget, ridic de douăori câte 1 deget. (... ridic de 5 ori câte 1 deget). Câte degete au mai rămas? (nici unul). Numără-le N., încă odată și spune de câteori se găsește un deget în 5 degete? (odată, de douăori; (... de 5 ori).

b) Câte degete ați numărat la început? (... 5 deg.). Pe urmă câte părți de câte 1 deget am făcut din 5 degete? (... 5 părți). De câteori ați găsit tot câte 1 deget, tot câte 1 deget, în 5 degete? (... 5 ori).

c) Așa dar 5 degete împărțite în 5 părți, câte degete vin pe o parte? (... 1 deg.). A cătea parte e un deget din 5 degete? (... 5-a parte).

Acest procedeu se va continua la trebuință și cu alte exerciții.

2. **Abstracțiunea.** a) De câteori se găsește 1 bilă în 5 bile? (... 5 ori). Câte părți de câte 1 deget putem face din 5 degete? (... 5 părți). A cătea parte e o bancă din 5 bănci? (... 5-a parte).

În alte lecțiuni procedăm la fel și cu celelalte împărțiri! În 5 se găsește (:) 2 de (==) 2 ori; pentru că de $2 \times 2 = 4 + 1 = 5$; în $5:3 = 1$; $1 \times 3 = 3 + 2 = 5$; în $5:4 = 1$; $1 \times 4 = 4 + 1 = 5$; în 5 se găsește (:) 5 de (==) 1; pentru că de $1 \times 5 = 5 + 0 = 5$.

b) De câteori e mai mare 5 ca 1? (... de 5 ori). Dar 1 de câteori e mai mic decât 5? (... 5 ori). Care număr se găsește în 5 de 5 ori și mai rămâne 1? (... 2) De câteori cuprinde 5, pe 3? (... odată). Cinci împărțit în 5 părți, cât vine pe o parte? Cât fac dar 5 împărțit la 5?

c) Spuneți, în 5 de câteori se găsesc numerele 1—1 și pentru ce? (În 5 se găsește 1 de 5 ori, pentru că de $5 \times 1 = 5$; în 5 se găsește 2 de 2 ori, pentru că de $2 \times 2 = 4 + 1 = 5$; ... în 5 se găsește 5 de odată, pentru că de $1 \times 5 = 5 + 0 = 5$).

III. Aplicarea;

Aplicarea fiind o continuare a cunoștințelor abstracte, tratate mai sus numai oral, le vom întregi prin scris-cetit, astfel:

În 5 de câteori se găsește 1? (... de 5 ori). Când rostim: „În 5 se găsește 1”, ce număr spunem întâi? (... 5). Scrie N., numărul 5 pe tablă! (Se scrie). După 5, ce vorbe zicem? (... se găsește). Scriem după 5, vorbele „se găsește”, așa: (:). După vorbele „se găsește”, ce număr mai spunem? (... 1). Scrie N., după cele două puncte, numărul 1!

Va urma.

Revizor școl. cl. II. Răm. Lupescu.

Sufletul Țăranului Român.

O Inmormântare.

Cât de complex e sufletul țăranului în sentimente și cât de simplu în manifestarea lor, se vedește peste tot.

În iubire fără mască, neartificial și în plenitudinea realității, așa cum e, energic și totuș de-un sentimentalism apropiat de paroxism.

În bucurie; manifestarea acestui suflet, din viguroasă și puternică, uneori se schimbă într'un val de năvăliri de accente sălbatice, nu însă lipsite de-o duioșie sentimentală. (Cântările, jocurilor naționale de pe Mureș).

La tristețe materializarea sentimentului, cu simplitatea nobilă, caracteristică țăranului nostru; te mișcă până la lacrimi. Forma de percepere a frumosului e cea mai originală.

Un fapt:

„Era cea mai frumoasă'n sat; singură la părinți și bogată... Într'o zi cu frunzele vestejile, când se sfârșeau în codru cele din urmă flori; copila s'a stins...

O plânga un sat și un sat întreg a venit la casa ei pustie a treia zi...

Sicriul ei n'a fost așezat în carul pômpos al morților, ci pe umerii voinicilor cari i-au fost prieteni și tovarăși scumpi copilăriei, prin luncă și păduri.

Pe mormântul ei nu și-a găsit loc, monumentul rece de marmora, ci bradul împodobit cu flori de toamnă, pe care flăcâii i-lau adus din munte și fetele îmbrăcate'n negru i-lau purtat la groapă...

În dangătul duios al clopotului sicriul e lăsat încet în groapa săpată sub crengile ploilor; o liniște, preotul citește deslegarea, apoi bulgării reci, cu vuet sec, cad greoiu pe scânduri; pământul se rostogolea cu lăcomie și groapa se acoperea mai mult.

Preoții plecară... Feciorii rădică bradul ce stătea culcat alături de mormânt și-l așezară la capăt, cu cetina cătră nori; un tănuit pasnic al unei tinereți apuse.

Amurgul se lăsa încet. În jurul mormântului cu capetele plecate, bătrini și tineri, mai așteptau ceva, parcă nu s'ar fi sfârșit totul, ori poate mai urma un act al tragediei.

La o parte un tânăr cu ochii perduți departe plânga încet, parcă visa la alte lumi... când se întâlneau seara la porțită...

Era o liniște abea turburată de murmurul apelor la moara de sub răzoare...

Deodată din mulțime isbucnește abea simțit un cântec lumesc, ca acoaste palărnice, sentimentale; unde simțitor curate se înălțau sus spre alte lumi și se auzeau slovele în claritatea lor:

„Pădure dragă pădure; Nu mă mai spune la nime,
Cam trăit o vară'n tine, cu bădița lângă mine!"

Cetina bradului mișca înfigurată... Frunzele ploilor tremurau tăcut...

Ion Raftiu.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientos de către cei vizajați.

Comitetul școlar al județului Alba de Jos.

No. 1884—1925.

I.

În conformitate cu ordinul Inspectorului No. 8974—1925 atragem serioasă atenția tututorilor direcțiilor și comitetelor noastre școlare, ca întrucât n'au curățit, reparat și provăzut cu lemne până acuma școlăile lor — să o facă aceasta necondiționat până la 20 l. c. După aceasta dată organele de control vor inspecta școlăile și pe cei neglijenți îi vor trage la răspundere.

No. 1610/1925.

II.

Vi se comunică spre știre și executare ordinul Ministerul Instrucțiunii No. 62211—1925. „Ministerul Agriculturii și Domeniilor cu adresa No. 46977—925, ne aduce la cunoștință că în com. rurale și chiar urbane există răul obiceiului, ca parte din locuitorii și mai ales copii în timpul primăverii, când sosesc păsările călătoare, cu deosebire prepelițele se pun în grăul verde pe câmp lături, plăși și alte instrumente oprite de legea vânătorii spre a le prinde.

Unele prepelițe sunt prinse vii, altele mor în lături sugrumate, până să fie găsite. Din cele prinse, pe femei le omoară, iar pe bărbați îi vând la târg sau îi chinuesc ținându-i în ciururi. Pe lângă aceasta mai au obiceiul ca primăvara când la munca câmpului sunt, prind puții de iepuri care se găsec pe ogoare sau mirișite și pe care-i chinuesc până când îi omoară voind să-i hrănească artificial. Dacă iepurașii fug mai tare, asmut câini și aceștia îi prind și mănâncă. Mai distrug de asemenea cuiburile păsărilor cântătoare luându-le oule, prind cu plasa privighetorile iar iarna cu clei păsări cântătoare. Pe bărbați îi păstrează să-i vândă s'au îi pun în colivii, iar la femei le rupe gâtul cu mâinile și le asvârlă, săvârșind astfel cele mai crude barbarii.

Toate aceste fapte sunt pedepsite de legea vânătorii. Pentru a face să înceteze aceste obiceiuri rele care din cele mai multe ori provin din ignoranță și au de rezultat împuținarea vânătorii

și păsărilor cântătoare atâtde folositoare agriculturii și pomiculturii, vă rugăm ca imediat să puneți în vedere tuturor membrilor din corpul didactic din com. urbane și rurale, ca la cursurile ce predau elevilor, să le arate rețeta ce fac omorând animalele și păsările sau le țin în colivii, indemnându-i să aibă milă de ele ca și de cele de curte, punându-le în vedere că faptele lor sunt pedepsite de lege și părinții la rând sunt responsabili de faptele copiilor lor.

No. 1757—1925

III.

Societatea noastră „Fondul Gheorghè-Lazar” cu adresa No. 20/1925 ne roagă să intervenim pe lângă domnii învățători membrii, ca să-și plătească taxele restante și curente cu cari dătoresc la această societate. În urmare invităm pe toți cei vizati, ca să satisfacă cererile sus citate.

No. 1607/1925.

IV.

Domnii Colonel Miltiade și Lt. Colonel Gheorghel din Băicu-rești au editat o broșură intitulată „Un sistem de instrucție tactică” din care ofițerii pot studia noile procedee de luptă și lua cunoștință de îndatoririle ce le au când vor fi chemați pentru caz de războiu. Lucrarea a fost premiată de Marele Stat Major și recomandată tuturor ofițerilor activi și de rezervă cu ordinul No. 11176. Lucrarea costă 200 lei. Pentru institutori și învățători se poate face înlesnirea ca plata să se facă în 2 luni consecutive câte 100 lei. Ministerul recomandă această broșură membrilor corpului didactic și vă roagă a comunica aceasta doritorilor care voesc a o procura.

Rev. școl. M. Sasu.

ȘTIRI.

* În zilele de 19, 26 și 28 Iulie apoi 1 și 2 August dl revizor școlar M. Sasu, însoțit de dl subrevizor V. Maca și de dnii primpretori respectivi, s'a deplasat în comunele Meșcreac, Păgida, Drâmbartu, Găureni și Meleș pentru a lua măsurile necesare la începerea lucrărilor nouilor construcții școlare.

* Ministerul de Instrucție, direcția școlii de Arte și Meserii strada Crișan No. 5 Aiud, aduce la cunoștința părinților care doresc a-și înscrie

copiii la această școală următoarele: Școala are două secții, *Tâmplărie* și *Lăcătușerie mecanică*. Elevii vor primi prânzul și cina gratuit, eventual și dormitu. Doritorii de a-și înscrie copii se vor prezenta la direcțiunea școlii cu următoarele acte: Certificatul de absolvire a cursului primar, act de naștere, vaccin și o cerere de înscriere. Cursurile încep la 1 Oct. a. c. înscrierile se primesc până 15 Sept. *Direcțiunea.*

* Congresul societății „Tinerimea Română” se va ținea anul aceasta la Sibiu în zilele de 6-16 August. Delegați dela liceul „T. Maiorescu” din Aiud sunt dnii I. Răfju și B. Gruia, din cl. VII.

Asigurarea Românească și Tărănească

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE ASIGURĂRI GENERALE.
Capital social 24.000.000 lei. Reasigurători 10 Milliarde
lei capital.

București, str. Luterană 4.

Reprezentanță pentru Județul Alba de jos
BANCA POPULARĂ „AIUDEANA“ AIUD.

Este pāvaza pentru apāvarea tuturor contra
incendiului (focului), grinzinei, mortalității vitelor, acci-
dentelor (intāmplări nenorocite). Asigură viața și Trans-
portul pe apă și uscat. Asigură tot felul de meșini
și automobile.

De asemeni Asigurarea Românească a creiat și
introdus în țară.

1) Asigurările Populare prin cari cu o plată lunară
de 25, 50, 100 lei ori cine poate asigura un capital
pentru construirea unei case, înzestrarea unui copil,
exercitarea unui negoț asigurarea bătrāneșii etc.

Acordă asiguraților împrumuturi în condiții les-
nicioase pentru construcții de casă.

Sfātuim pe toată lumea să se asigure la
ASIGURAREA ROMĀNEASCĂ ȘI TĀRĀNEASCĂ !

Căutăm agenți achizitori pentru comunele rurale,
asigurăm un câștig lunar 3000—5000 lei fără a-și
părăsi ocupațiile.

Reprezentanța

Asigurarea Românească și Tărănească
Banca Populară „Aiudeana“ Aiud.